

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-58>

УДК 658.1

ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ПОСИЛЕННЯ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

DIAGNOSIS OF FINANCIAL SUSTAINABILITY OF ENTERPRISES IN THE CONDITIONS OF STRENGTHENING GLOBAL COMPETITION

Приймак Світлана Вікторівна

кандидат економічних наук, доцент,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3694-4498>

Волкова Оксана Анатоліївна

здобувач вищої освіти,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8574-6527>

Pryimak Svitlana, Volkova Oksana
Ivan Franko National University of Lviv

У статті досліджено різноманітні теоретичні підходи щодо визначення поняття фінансової стійкості. На основі аналізу економічних літературних джерел визначено суттєві ознаки фінансової стійкості. Обґрунтовано необхідність використання аналізу фінансової стійкості підприємства. Виявлено найбільш оптимальні підходи до аналізу та оцінки фінансової стійкості підприємства. З'ясовано основні групи факторів впливу на фінансову стійкість підприємства. Було розглянуто типи фінансової стабільності та значення в діяльності підприємств. Визначено, що фінансова стійкість передбачає платоспроможність у довгостроковій перспективі, її оцінка повинна бути спрямована на визначення запасу фінансової стійкості. Це дає уявлення про обсяг продажів, який забезпечує стабільну діяльність підприємства. Сьогодні однією з основних проблем підприємств є відсутність цілісної стратегії, спрямованої на забезпечення сталості фінансово-господарської діяльності підприємства та сталого розвитку в майбутньому. Фінансові проблеми, з якими стикаються підприємства, значною мірою ідентичні за своєю економічною сутністю, і тому їх вирішення можливе за допомогою універсальних інструментів та стандартних заходів, що формують механізм управління фінансовою стійкістю підприємства. Проведено аналіз фінансової стабільності на прикладі конкретного підприємства ПрАТ «Концерн Хлібпром» за 2018–2020 рр. Вказано на шляхи поліпшення ситуації для забезпечення максимального розвитку підприємства та досягнення більшого прибутку. Розкрито важливість планування та контролю для забезпечення фінансової стійкості. Розроблено рекомендації щодо стабілізації фінансової діяльності підприємств в умовах жорсткої конкуренції.

Ключові слова: фінансова стійкість, коефіцієнти фінансової стійкості, типи фінансової стійкості, управління фінансовими ресурсами, забезпечення фінансової стійкості.

В статье исследованы различные теоретические подходы к определению понятия финансовой устойчивости. На основе анализа экономических литературных источников определены существенные признаки финансовой устойчивости. Обоснована необходимость использования анализа финансовой устойчивости предприятия. Выявлены наиболее оптимальные подходы к анализу и оценке финансовой устойчивости предприятия. Выяснены основные группы факторов влияния на финансовую устойчивость предприятия. Были рассмотрены типы финансовой устойчивости и значение в деятельности предприятий. Определено, что финансовая устойчивость предполагает платежеспособность в долгосрочной перспективе, ее оценка должна быть направлена на определение запаса финансовой устойчивости. Это дает представление об объеме продаж, который обеспечивает стабильную деятельность предприятия. Сегодня одной из основных проблем предприятий является отсутствие целостной стратегии, направленной на обеспечение устойчивости финансово-хозяйственной деятельности предприятия и устойчивого развития в будущем. Финансовые проблемы, с которыми сталкиваются предприятия, в значительной степени идентичны по своей экономической сущности, и поэтому их решение возможно с помощью универсальных инструментов и стандартных мероприятий, формирующих механизм управления финансовой устойчивостью предприятия. Проведен анализ финансовой стабильности на примере конкретного предприятия ПрАО «Концерн Хлебпром» по 2018–2020 гг.

Указано на пути улучшения ситуации для обеспечения максимального развития предприятия и достижения большей прибыли. Раскрыто важность планирования и контроля для обеспечения финансовой устойчивости. Разработаны рекомендации по стабилизации финансовой деятельности предприятий в условиях жесткой конкуренции.

Ключевые слова: финансовая устойчивость, коэффициенты финансовой устойчивости, типы финансовой устойчивости, управления финансовыми ресурсами, обеспечение финансовой устойчивости.

The article investigates various theoretical approaches to defining the concept of financial stability. Based on the analysis of economic literature sources, the essential features of financial stability are identified. The necessity of using the analysis of financial stability of the enterprise is substantiated. The most optimal approaches to the analysis and assessment of financial stability of the enterprise are revealed. The main groups of factors influencing the financial stability of the enterprise are clarified. The types of financial stability and importance in the activities of enterprises were considered. It is determined that financial stability implies solvency in the long run, its assessment should be aimed at determining the stock of financial stability. This gives an idea of sales, which ensures the stable operation of the enterprise. Today, one of the main problems of enterprises is the lack of a holistic strategy aimed at ensuring the sustainability of financial and economic activities of the enterprise and sustainable development in the future. The financial problems faced by enterprises are largely identical in their economic essence, and therefore their solution is possible with the help of universal tools and standard measures that form the mechanism for managing the financial stability of the enterprise. The analysis of financial stability on the example of a specific enterprise of PJSC "Concern Khliprom" for 2018–2020. The ways to improve the situation to ensure maximum development of the enterprise and achieve greater profits are indicated. The importance of planning and control to ensure financial stability is revealed. Recommendations for stabilizing the financial activities of enterprises in conditions of fierce competition have been developed. Using the results obtained in the article by managers and specialists of enterprises will allow increasing the level of validity of organizational and economic measures that are aimed at reducing the risk of insolvency of enterprises and avoiding their bankruptcy. In addition, the obtained results can be applied for the development of strategies of crisis financial management at the enterprises.

Keywords: financial firmnes, coefficients of financial stability, types of financial stability, financial resources management, ensuring financial stability.

Постановка проблеми. Сучасна економічна ситуація в країні створює постійно стресове середовище, в якому змушені функціонувати компанії та підтримувати свою фінансову стійкість. Фінансова стійкість – одна з основних умов розвитку та забезпечення високого рівня конкурентоспроможності підприємств в умовах жорсткої конкуренції. Як показує практика, фінансово стійкі підприємства мають переваги перед іншими підприємствами в залученні інвестицій, виборі постачальників, підборі кваліфікованого персоналу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фінансову стійкість підприємства висвітлено в багатьох працях як вітчизняних, так і зарубіжних авторів. Значний вклад зробили такі науковці, як, зокрема, М.Д. Білик, К.В. Измайлова, М.Я. Коробов, Г.О. Крамаренко, Л.Н. Лахтіонова, Н.А. Мамонтова, А.М. Поддєрьогін, В.М. Радіонова, О.М. Рудницька, Г.В. Савицька, О.С. Філімоненков, Ю.С. Цал-Цалко, А.Д. Шеремет, О.В. Яріш.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Значення фінансової стійкості особливо зростає в умовах економічної кризи та конкуренції. Існує необхідність поглиблення й розширення дослідження питань методики аналізу фінансової стійкості підприємств та можливості її розвитку

в напрямі підвищення ринковою конкурентоспроможності.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є розкриття сутності поняття фінансової стійкості підприємств в умовах посилення глобальної конкуренції, та запропонування шляхів покращення фінансової стійкості на прикладі конкретного підприємства.

Вклад основного матеріалу дослідження. В умовах нестабільності зовнішнього середовища та під впливом фінансово-економічної кризи та конкуренції для підприємства все більше актуальною стає проблема стабілізації своєї діяльності, забезпечення його життєдіяльності та створення умов подальшого розвитку.

Починаючи з 2014 року і по сьогоднішній українські підприємства знаходяться в кризовому стані, їхні збитки стрімко збільшуються. За даними Державної служби статистики, частка збиткових підприємств у січні-вересні 2019 році становила 22,7% (у січні-вересні 2018 році – 29,6 %). Така ситуація впливає на зниження фінансової стійкості підприємств та його конкурентних позицій на ринку капіталів [1].

Актуальність проблеми забезпечення фінансової стійкості українських підприємств набуває особливого значення на етапі розвитку економіки. Кризові явища, які, у свою чергу,

призводять до нестачі фінансових ресурсів, впливають на ефективну роботу підприємств.

Важливою складовою успішного функціонування сучасного підприємства є аналіз його фінансової стійкості.

На сучасному етапі в економіці не існує єдиного підходу щодо визначення поняття «фінансової стійкості», наукові підходи щодо формування цього поняття узагальнено в табл. 1.

Існує багато визначень сутності фінансової стійкості, і кожен з вчених по-різному трактує, проаналізувавши кілька економічних джерел, можна сформулювати досліджуваний термін, який найбільш точно відображає його сутність: фінансова стійкість – це надійно гарантована платоспроможність, рівновага між власними та залученими засобами, довіра кредиторів та інвесторів, а також рівень залежності від них, наявність такої величини прибутку, який би забезпечив самофінансування.

На фінансову стійкість підприємства впливають такі фактори:

- стан підприємства на товарному ринку;
- конкурентоспроможність продукції (робіт, послуг);
- ділова репутація підприємства;
- залежність підприємства від зовнішніх інвесторів і кредиторів;
- наявність неплатоспроможних дебіторів.

Проведене дослідження різних поглядів до трактування поняття «фінансова стійкість підприємства» дали можливість виділити низку ознак забезпечення фінансової стійкості господарюючого суб'єкта:

- забезпеченість підприємства стабільними джерелами фінансування;
- забезпечення оптимальної структури капіталу (активів);
- ефективне формування розподіл та використання фінансових ресурсів підприємства;
- забезпечення необхідного рівня платоспроможності підприємства;
- забезпечення високого рівня рентабельності підприємства;
- безперервність виробничо-збутової діяльності підприємства;
- мінімальний підприємницький ризик [6; 7].

При аналізі фінансового стану підприємства на перший план виходить проблема вибору методології, на основі якої розраховуються основні показники оцінки фінансової стійкості та платоспроможності, а також інтерпретація показників.

В економічній теорії та практиці існують різні класифікації методів оцінки фінансово-економічного стану підприємств, але ми виокремили методи, на які звертають увагу більшість науковців. До них належать шість основних методів, які умовно можна поділити на два рівні: спрощені і розгорнуті прийоми фінансової діагностики (рис. 1).

Інформаційною базою для здійснення фінансової діагностики виступають форми фінансової звітності:

- Форма № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»;
- Форма № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»;

Таблиця 1

Підходи до визначення економічної сутності поняття «фінансової стійкості підприємств»

Автори	Визначення
М.С. Заюкова [2, с. 93]	«фінансова стійкість» – це стан підприємства, в якому обсяг його власних коштів достатній для погашення зобов'язань у довгостроковій перспективі, кошти, вкладені у підприємницьку діяльність, відшкодовуються за рахунок грошових надходжень від господарської діяльності.
К.М. Москалець [3, с. 83]	«фінансова стійкість» – це поняття, на яке впливають різні фінансово-економічні процеси, тому їх слід визначати як такий стан фінансових ресурсів підприємства, ефективність їх розміщення та використання, що забезпечує розвиток інших сфер діяльності на основі зростання прибутку при збереженні платоспроможності та досягненні незалежності від зовнішніх джерел фінансування.
Г.Г. Старостенко, Н.В. Мірко [4, с. 151]	«фінансова стійкість» – стан підприємства який характеризується ефективним формуванням, розміщенням та якісним використанням фінансових ресурсів для забезпечення фінансової стабільності.
Ю.М. Тютюнник [5, с. 351]	«фінансова стійкість» – це здатність підприємства функціонувати та розвиватися, підтримуючи стійке співвідношення активів та пасивів у мінливому економічному середовищі, що гарантує платоспроможність у довгостроковій перспективі у межах прийняттого рівня ризику.

Джерела: [1; 2; 3; 4; 5]

Таблиця 2

Форми основних компонентів фінансової звітності

Форми фінансової звітності	Використання інформації
Форма № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»	– оцінка структури активів та пасивів; – аналіз фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності; – прогнозування змін в економічних ресурсах.
Форма № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»;	– оцінка та прогнозування прибутковості підприємства; – аналіз структури доходів та витрат.
Форма № 3 «Звіт про рух грошових коштів»	– оцінка основних напрямів надходження та вибуття коштів; – аналіз і прогнозування операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.
Форма № 4 «Звіт про власний капітал»;	– оцінка та прогнозування змін у складі власного капіталу підприємства.
Форма № 5 Примітки до звітності	– аналіз та прогнозування облікової політики – оцінка ризиків.

Джерело: [9, с. 93]

- Форма № 3 «Звіт про рух грошових коштів»;
- Форма № 4 «Звіт про власний капітал»;
- Форма № 5 «Примітки до фінансової звітності».

Призначення основних компонентів фінансової звітності (табл. 2).

Базуючись на методології аналізу фінансового стану підприємства, можна виділити такі етапи оцінки фінансової стійкості:

- аналіз фінансової стійкості на основі розрахунку ряду коефіцієнтів;

- визначення типу фінансової стійкості на основі розрахунку забезпеченості запасів джерелами їх формування [8, с. 52].

Етап визначення типу фінансової стійкості підприємств дозволяє визначити поточний рівень фінансової стабільності підприємств серед можливих варіантів: абсолютна фінансова стійкість, задовільна, проблемний фінансовий стан, кризовий стан.

Охарактеризуємо типи фінансової стійкості:

- Абсолютна фінансова стійкість зустрічається вкрай рідко, оскільки підприємства

<i>I - РІВЕНЬ СПРОЩЕНІ ПРИЙОМИ ДІАГНОСТИКИ</i>	<i>II - РІВЕНЬ РОЗГОРНУТІ ПРИЙОМИ ДІАГНОСТИКИ</i>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Горизонтальний аналіз</i> – порівняння кожної позиції звітності з попереднім тимчасовим періодом. • <i>Вертикальний (структурний) аналіз</i> – визначення структури фінансових показників з оцінкою впливу різних факторів на кінцевий результат. • <i>Аналіз відносних показників (коефіцієнтів)</i> – це розрахунок відношення між окремими позиціями звіту або позиціям різних форм звітності, визначення взаємозв'язків показників 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Порівняльний (просторовий) аналіз</i> – це внутрішньогосподарський аналіз зведених показників звітності за окремими показниками фірми, дочірніх фірм, підрозділів, цехів, і міжгосподарський аналіз показників аналізованої фірми з показниками фірм конкурентів. • <i>Факторний аналіз</i> – це аналіз впливу окремих чинників на результативний показник за допомогою детермінованих прийомів дослідження. • <i>Трендовий аналіз</i> – порівняння кожної позиції звітності з рядом попередніх періодів і визначення тренда.

Рис. 1. Характеристика методів оцінки фінансового стану підприємств

Джерело: складено авторами на основі опрацьованих літературних джерел

намагаються залучити додаткові позикові ресурси для збільшення рівня збуту, що призводить до значного накопичення запасів у порівнянні з наявним обсягом власних коштів.

– Задовільна фінансова стійкість на практиці зустрічається найчастіше, свідчить про ефективну фінансову діяльність та здатність забезпечити безперервний процес збуту та виробництва.

– Проблемна фінансова стійкість означає підвищений ризик неповернення коштів акціонерам, оскільки у разі погіршення ринкових умов платоспроможність підприємства різко знизиться.

– Кризовий фінансовий стан може виникнути при втраті частини власного капіталу, що призводить до переважання обсягу резервів над власними обіговими коштами, довгостроковими та короткостроковими позиковими джерелами.

Таблиця 3

**Зміст та розрахунок коефіцієнтів,
які характеризують фінансову стійкість підприємств**

Найменування показника	Зміст показника. Формула для розрахунку	Рекомендоване значення
Коефіцієнт фінансової автономії	характеризує частку власних коштів підприємства (власного капіталу) у загальній сумі коштів, авансованих у його діяльність. $K_{фа} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Капітал}}$	$\geq 0,5$
Коефіцієнт фінансової залежності є оберненим до коефіцієнта фінансової автономії.	Зростання цього показника в динаміці означає збільшення частки позикових коштів у фінансуванні підприємства, тобто втрату ним фінансової незалежності. $K_{фз} = \frac{\text{Капітал}}{\text{Власний капітал}}$	≤ 2
Коефіцієнт фінансового ризику	показує, скільки одиниць залучених коштів припадає на одиницю власних. $K_{фз} = \frac{\text{Залучений капітал}}{\text{Власний капітал}}$	$\leq 0,5$, критично – 1
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	показує, яка частина власного капіталу знаходиться в обігу, тобто в тій формі, яка діє можливість вільно маневрувати цими коштами, а яка – капіталізована. $K_{мвк} = \frac{\text{Власний оборотний капітал}}{\text{Власний капітал}}$	> 0
Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень	показує, яка частина необоротних активів підприємства профінансована зовнішніми інвесторами. $K_{гдв} = \frac{\text{Довгострокові зобов'язання}}{\text{Необоротні активи}}$	-
Коефіцієнт довгострокового залучення коштів	зростання коефіцієнта у динаміці є негативною тенденцією і означає, що з позиції довгострокової перспективи підприємство у все більшій мірі залежить від зовнішніх факторів. $K_{дз} = \frac{\text{Довгострокові зобов'язання}}{\text{Власний капітал} + \text{Довгострокові зобов'язання}}$	0,4
Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел	КДЗ та КФНКД у сумі дають 1 і характеризують структуру довгострокових пасивів підприємства, що складаються з власного капіталу та довгострокових зобов'язань. $K_{фн} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Власний капітал} + \text{Довгострокові зобов'язання}}$	0,6

Джерело: складено авторами на основі опрацьованих літературних джерел

Таблиця 4

Аналіз фінансової стійкості ПрАТ «Концерн Хлібпром» за 2018–2020 рр.

Найменування показника	На кінець року			Відхилення (+/-)	
	2018	2019	2020	2019/2018	2020/2019
Коефіцієнт фінансової автономії	0,14	0,29	0,38	+0,15	+0,09
Коефіцієнт фінансової залежності	6,99	2,41	2,64	-4,58	+0,23
Коефіцієнт фінансового ризику	5,99	2,41	1,64	-3,58	-0,77
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	2,26	1,06	0,81	-1,2	-0,25
Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень	0,80	0,61	0,47	-0,19	-0,14
Коефіцієнт довгострокового залучення коштів	0,79	0,59	0,46	-0,20	-0,13
Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел	0,21	0,41	0,54	+0,20	+0,13

Джерело: розраховано авторами за даними фінансової звітності ПрАТ «Концерн Хлібпром»

У цьому випадку платоспроможність мінімальна, і необхідно негайно вжити заходів щодо реструктуризації або ліквідації підприємства. У разі кризового стану надзвичайно важливо швидко шукати шляхи підвищення фінансової стійкості підприємства. Наприклад, можна досягти різкого збільшення фінансової стійкості підприємства на основі збільшення рівня капіталізації.

Альтернативним способом визначення стану підприємства за цим напрямком є аналіз відносних показників фінансової стійкості.

Найважливіші відносні показники на основі яких проводиться аналіз фінансової стійкості наведені в табл. 3.

Проведено аналіз фінансової стійкості на прикладі промислового підприємства ПрАТ «Концерн Хлібпром» за 2018–2020 рр. (табл. 4).

Для більшого розуміння того, як змінювалася фінансова стійкість даного підприємства протягом 2018–2020 рр. розглянемо динаміку показників ПрАТ «Концерн Хлібпром» (рис. 2).

При аналізі фінансової стійкості підприємств на практиці розрахункові коефіцієнти порівнюються в динаміці та з нормативними значеннями.

За результатами розрахунків у табл. 4, можна спостерігати збільшення показника фінансової автономії, що означає підвищення фінансової стійкості підприємства та свідчить про збільшення здатності маневрувати власними коштами підприємства.

На ПрАТ «Концерн Хлібпром» даний показник упродовж трьох років стрімко зростає із 0,14 до 0,38, що можна вважати позитивним моментом.

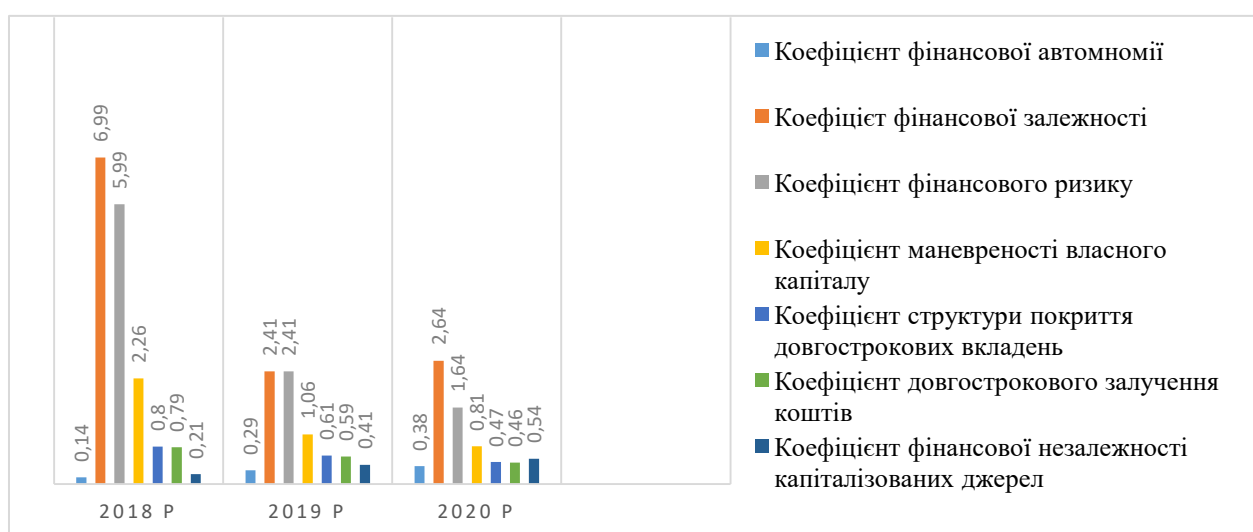

Рис. 2. Динаміка показників фінансової стійкості ПрАТ «Концерн Хлібпром» протягом 2018–2020 рр.

Джерело: складено авторами за розрахунками показників фінансової звітності ПрАТ «Концерн Хлібпром»

Коефіцієнт фінансової залежності – рекомендоване значення становить менше 2. Дані підприємства виходять за межі нормативного значення, однак у 2019 році порівняно з 2018 роком спостерігається зменшення на -4,58.

На ПрАТ «Концерн Хлібпром» коефіцієнта фінансового ризику є неприйнятним, він перевищує нормативне значення протягом трьох проаналізованих років, але в 2020 році цей показник наближається до норми. Зменшення цього значення з 5,99 у 2018 році до 1,64 у 2020 році можна вважати позитивним моментом.

На досліджуваному підприємстві під час розрахунків виявлено, коливання показника фінансової залежності капіталізованих джерел в межах 0,79-0,46, тобто у підприємства є довгострокові зобов'язання.

На підприємстві коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел знаходить від 0,21 до 0,54.

Проаналізувавши фінансову стійкість підприємства за 2018–2020 рр. можна сказати, що з кожним роком показники покращувалися та наблизилися до нормативного значення. Про те спостерігається невідповідність нормативним значенням таких коефіцієнтів: коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт фінансової автономії, коефіцієнт фінансового ризику.

Отже, для забезпечення постійного рівня фінансової стійкості та стабільного функціонування підприємств у майбутньому керівникам необхідно здійснювати постійне та якісне управління фінансовою стійкістю.

Проблема підвищення фінансової стійкості будь-якого підприємства може бути вирішена насамперед шляхом збільшення наявності оборотних коштів, досягнутих у процесі збільшення обсягів продажу якісної продукції, виконаної роботи та наданих послуг, прибутку та рентабельності підприємства в цілому.

Слід зазначити, що дані для діагностики підприємств беруться з фінансової звітності. Діюча форма пасиву балансу на сьогодні ускладнює діагностику фінансового стану, оскільки завжди виникає питання, як класифікувати довгострокові та поточні забезпечення, доходи майбутніх періодів, цільове фінансування та інші статті балансу [10].

Сьогодні одним із способів підтримки рівня фінансової стабільності на високому рівні є диверсифікація діяльності. Конкуренція на ринках товарів і послуг, а також на світових товарних ринках залишається на дуже висо-

кому рівні, тому підприємствам вигідно використовувати будь-які нові можливості для покращення свого становища.

Вільна ніша, яка може принести хоч якийсь прибуток та вигоду, може стати новою можливістю, компанія повинна якнайшвидше зайняти цю нішу, оскільки її негайно заповнять конкуруючі суб'єкти господарювання. Позитивним аспектом такої диверсифікації є те, що через нерентабельність основного виду діяльності, через конкуренцію, кризу, брак ресурсів чи іншими можливими факторами вирівняти положення може додаткова діяльність. Процес вирівнювання полягає в тому, що підприємство спрямовує частину фінансових ресурсів від допоміжних видів діяльності до основних, тим самим підтримуючи необхідний рівень фінансової стійкості.

Окрім диверсифікації діяльності, шляхи покращення фінансової стабільності можуть бути такими:

- вдосконалення виготовленої продукції, робіт та послуг, поліпшення якості продукції та впровадження нового асортименту та номенклатури, тим самим збільшуючи споживчий попит, що призведе до збільшення доходу підприємства, а отже, до збільшення наявних власних оборотних активів;

- проводити аналіз платоспроможності та фінансової стійкості покупців продукції, щоб уникнути ситуації неповернення коштів за реалізовану продукцію, виконану роботу чи надані послуги.

Висновки. Отже, у складній фінансово-економічній ситуації в Україні, пов'язаній із зовнішніми глобальними проблемами та внутрішньою складною соціально-економічною ситуацією, підприємствам необхідно вжити всіх можливих заходів для стабілізації фінансово-господарської діяльності.

З цією метою рекомендується: проводити постійний моніторинг та оперативний аналіз показників фінансового стану підприємства з урахуванням галузевих особливостей; удосконалити та стабілізувати фінансове та податкове законодавство; удосконалити інформаційно-методичне забезпечення аналізу та форм фінансової звітності, що підвищить аналітичні можливості та реальність оцінки майна.

Комплексна діагностика фінансової стійкості підприємства на основі розглянутих концептуальних підходів забезпечить високий рівень інвестиційної привабливості та фінансової безпеки підприємства в умовах жорсткої конкуренції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 15.09.2021).
2. Заюкова М.С. Теорія фінансової стійкості підприємства : монографія. Вінниця : Вид-во «Універсум», 2009. 155 с.
3. Москалець К.М. Визначення поняття та функцій категорії «фінансова стійкість» як критерію ефективності фінансової діяльності підприємства. *Materialy VI Miedzynarodowej naukowipraktycznej konferencji «Nauka i wyksztaicenie bez granic – 2010»*. 2010. С. 81–88.
4. Старостенко Г.Г., Мірко Н.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 224 с.
5. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Київ : Знання, 2012. 815 с.
6. Ясіновська І.Ф. Сучасні підходи до оцінки фінансової стійкості підприємств. *Європейські перспективи*. 2016. Вип. 2. С. 169–175.
7. Олійник Л.В. Стратегічні напрями забезпечення фінансової стабільності підприємства. *Фінанси, облік, банки*. 2017. № 1(22). С. 118–124.
8. Чегринець К.В. Фінансова стійкість підприємства: економічна сутність та методи оцінки. *Управління розвитком*. 2012. № 10. С. 51–54.
9. Приймак С.В., Волкова О.А. Інформаційне забезпечення фінансової діагностики підприємств. *Принципи формування зовнішньої політики держави: економічні та інституціональні аспекти* : матеріали між-нар. наук.-практ. конф., м. Ужгород, 14-15 травня 2021 р. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2021. С. 92–94.
10. Приймак С.В., Волянник Г.М. Вдосконалення інформаційного забезпечення діагностики фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. Львів : ЛьвДУВС, 2015. Випуск 2. С. 275–287.

REFERENCES:

1. Ofitsiyni sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua> (accessed 15 September 2021).
2. Zaiukova M.S. (2009) Teoriia finansovoi stiikosti pidpriemstva [Theory of financial stability of the enterprise]: monohrafiya [a monograph]. Vinnytsia: Universum, 155 p. (in Ukrainian).
3. Moskalets K.M. (2010) Vyznachennia poniattia ta funktsii katehorii «finansova stiikist» yak kryteriiu efektyvnosti finansovoi diialnosti pidpriemstva [Definition of the concept and functions of the category "financial stability" as a criterion for the effectiveness of financial activities of the enterprise]. «Materialy VI mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii "Nauka i osvita bez kordoniv – 2010»», pp. 81–88.
4. Starostenko H.H., Mirko N.V. (2006) *Finansovyi analiz* [Financial analysis]. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury, 224 p. (in Ukrainian)
5. Tiutiunyk Yu.M. (2012) *Finansovyi analiz* [Financial analysis]. Kyiv: Znannia, 815 p. (in Ukrainian)
6. Yasinovska I.F. (2016) Suchasni pidkhody do otsinky finansovoi stiikosti pidpriemstv [Modern approaches to assessing the financial stability of enterprises]. *Yevropeiski perspektyvy*, no. 2, pp. 169–175.
7. Oliynyk L.V. (2017) Stratehichni napriamy zabezpechennia finansovoi stabilnosti pidpriemstva [Strategic directions of ensuring the financial stability of the enterprise]. *Finansy, oblik, banky*, no. 1(22), pp. 118–124.
8. Chehrynets K.V. (2012) Finansova stiikist pidpriemstva: ekonomichna sutnist ta metody otsinky [Financial stability of the enterprise: economic essence and evaluation methods]. *Upravlinnia rozvytkom*, no. 10, pp. 51–54.
9. Pryimak S.V., Volkova O.A. (2021) Informatsiine zabezpechennia finansovoi diahnostryky pidpriemstv [Information support of financial diagnostics of enterprises]. *Pryntsyvy formuvannia zovnishnoi polityky derzhavy: ekonomichni ta instytutsionalni aspekty: materialy mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii*. Uzhhorod: DVNZ «UzhNU», pp. 92–94.
10. Pryimak S.V., Volianyk H.M. (2015) Vdoskonalennia informatsiinoho zabezpechennia diahnostryky finansovo-hospodarskoi diialnosti subiektiv hospodariuvannia [Improving the information support for the diagnosis of financial and economic activities of economic entities]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. Lviv: LvDUVS, vol. 2, pp. 275–287.